

על שלמה אומן ז"ל*

שלמה. חיוך. בלורית פרועה. צעיף מתבדר ברוח. איש שיחה. רחב אופקים. חד מחשבה. בן תורה. בקי ברזי המוסיקה. עולמות שונים הארוגים זה בזה לכלל שלמות יוצאת דופן. מבין השיטין של המכתבים שכתב לחברים ולבני משפחה ניכרת דרך ברורה, חובקת עולם, של מי שהיה מצוי בעולמה של תורה - אבל גם ראה עולם וחי בו**.

שלמה נולד בירושלים בט"ז בסיוון תשי"ז, בן בכור להוריו ישראל שיח' ואסתר ז"ל. אמו הייתה בתו של ד"ר פלק שלזינגר, מנהל בית החולים "שערי צדק". המשפחות של אביו ושל אמו היו יוצאות גרמניה, והוריו חינכו את ילדיהם על ברכי שיטת "תורה עם דרך ארץ". הוא למד במוסדות 'חורב' בירושלים, תחילה בבית הספר היסודי ולאחר מכן בישיבה התיכונית. גם בבית הספר ספג שלמה אווירה זו - לימוד תורה מעמיק עם השכלה רחבה, יראת שמים ופיתוח האישיות. שלמה אהב ספרים, ורכש לעצמו ידע ביבולוגרפי נדיר בתחום ספרי הקודש. הידע הזה עמד לו לימים כשנתבקש ע"י דודו, ראש ישיבת שעלבים הרב מאיר שלזינגר שליט"א, לבנות ולהרחיב את ספריית הישיבה בשעלבים.

שלמה היה חברותי ומעורב עם הבריות. אוהב הארץ ונופיה, המטייל בה ומכיר אותה היטב. בטיוליו הרבה לצלם וגילה כישרון רב גם בתחום הצילום. בפעילותו הענפה בתנועת הנוער "עזרא" תרם הן לפעילות החברתית והן לגיבוש הערכי. הוא היה חבר בתנועת הנוער למן תחילת הדרך כחניך צעיר ועד לחברות בהנהגה המרכזית של התנועה.

לאחר הישיבה התיכונית עבר שלמה לישיבת ההסדר בשעלבים. הוא נלקט בישיבה חיש מהר והפך לאחד מעמודי התווך שלה. הישיבה הפכה עצם מעצמותו ובשר מבשרו, והוא הזדהה עמה לחלוטין. לימוד התורה מילא את כל ישותו, כפי שיעידו המכתבים הרבים שכתב באותה שנה להוריו שהיו בארצות הברית.

* נלקט וסודר עם שינויים קלים מתוך הדברים שנכתבו ע"י בני משפחתו וחבריו, ונדפסו בראש הספר שהוציאה לאור משפחתו בשם שכה נאה לו 'את העולם נתן בלבו' (על פי הפסוק בקהלת ג, יא), ירושלים תשס"ז, עמ' 23-9.

** המכתבים נאספו בספר הנ"ל.

ביחסו לתורה שאף שלמה לחדור לעומקה של הלכה. לשקוע בים התלמוד ולהקיף אותו. לספוג ולהיות ספוג מעולמה של תורה. "שהתורה תכנס לעצמות" כפי שהתבטא באחד ממכתביו. אבל שלמה לא רק קלט תורה, הוא גם הקרין תורה. תורה שהיא תורתו, תורה שחותם בעליה טבוע בה. בלימודו הוא התרחב ופרץ לתוך נושאים, מקורות ואופקים חדשים. שלמה יצר וחדש בעולמה של תורה, וגם את הישן הפך לקנין ייחודי שלו. כששלמה נכנס לסוגיה בגמרא, היה רואה עצמו כמי שתר את הסוגיה, דורש וחוקר ואינו מניח פינות אפלות ובלתי בהירות.

בזכותו ובזכות כישוריו זינק אוצר הספרים של ישיבת שעלבים מספרייה קטנה לאוצר גדול. הוא היה מזרז את חבריו לעזור בעבודות שונות הקשורות לאוצר הספרים. הוא היה אומר להם שצריך להכיר את הספרים, וצריך לדעת להשתמש כראוי באוצר הספרים. הוא נהג להיכנס בסערה לספרייה באמצע ויכוח לוהט בגמרא עם החברותא, ולשלוף במהירות ממדף זה וממדף זה ספר אחר ספר כדי להוכיח נקודה מסוימת בוויכוח ביניהם. הוא הכיר את תוכנם של רוב ספרי אוצר הספרים, ואף רבים מחוצה לו.

בסוף קיץ תשל"ז התגייס שלמה לחיל השיריון במחזור גיוס מיוחד של בני ישיבות ההסדר. גם בצבא בלט שלמה כבן תורה וכמנהיג. כך לדוגמה ביום כיפור תשל"ז אירגן שלמה את התפילה בבסיס בו שהה עם חבריו, עבר לפני התיבה ודאג לשוות לתפילה אופי ישיבתי.

לקראת סוף חורף תשל"ז חזר שלמה לישיבה למשך שנה, ובחורף תשל"ח חזר לצבא לפרק זמן נוסף של חצי שנה שבו שהה בסיני. בפלוגה שלו התקבצו הרבה חברים רציניים, הן מבחינה דתית הן מבחינה אינטלקטואלית וחברתית, ושלמה מצא שפה משותפת עם רבים מחיילי הפלוגה עד כדי ידידות נפש. עם חבריו לפלוגה שירת גם במילואים, למעשה עד ליום מותו. גם אל כמה קצינים התקרב מאוד, והיה משוחח אתם שיחות רבות במהלך השירות. האווירה המיוחדת ששררה בפלוגה נוצרה לא מעט בזכות אישיותו הכובשת ורמתו התורנית הגבוהה.

תכונת המנהיגות שהייתה לשלמה בלטה במיוחד בתקופת שירותו הצבאי. הוא התעסק בצורכי הציבור בכל תקופת השירות. אם כגבאי בית הכנסת ואם כ"שר החוץ" של הפלוגה, תפקיד אשר מילא על הצד הטוב ביותר. הוא דאג לקיום סעודה שלישית בין הערביים, סעודה שהיתה מלווה בשירה ובדברי תורה של שעת רעוא דרעווין, ולא חסך מאמצים כדי להביא לאווירה חמה יותר בשבתות.

לאחר השחרור מן הצבא חזר שלמה לישיבה, וסביב פורים תשל"ט נשא לאשה את שלומית קהן מירושלים. את ביתם הקימו בקריית הישיבה בשעלבים, והבית הפך תוך זמן קצר למרכז חברתי ותרבותי. לימים נולד בנו דוד, והאב הגאה הקדיש

לו חלק ניכר מזמנו. עם סיום הלימודים בישיבת ההסדר החליט שלמה להעמיק את השכלתו התורנית בישיבת מיר בירושלים, ולמד בה במהלך שנת תשמ"א. על אף רקעו השונה נקלט שלמה בישיבה היטב, וידע להעריך את יתרונותיו של מקום הלימוד החדש כמקום תורה. באותו הלהט ובאותו שכל שבהם הסביר שלמה את החשיבות של ההליכה לצבא, ידע גם להגן על דרכו של עולם הישיבות מפני אלה שניסו לשלול ולתקוף אותו.

בשנת תשמ"ב החל שלמה ללמוד בפקולטה למשפטים שבאוניברסיטה העברית בירושלים. בלימודיו נתגלה כישירונו הרב, והוא בלט בחריפותו. הוא הרבה להשוות את סוגיות המשפט למקורות בתלמוד ובפוסקים, וגילה את גדלותו כתלמיד חכם.

כשנפתחה מלחמת שלום הגליל גויסו שלמה וחבריו ונשלחו ללבנון. ב"ט בסיוון תשמ"ב נפל שלמה בלבנון, כשפגזו של טנק סורי פגע בטנק שבו שימש כתותחן. הוא נהרג יחד עם חברו ללימודים בישיבת שעלבים אברהם חיים מוצן ז"ל ששימש כנהג, ועם מפקד המחלקה יצחק אלעזרי ז"ל. חבר אחר מהישיבה ששימש כטען-קשר בטנק, פנחס בק, נפצע קשה, אך ב"ה ניצל. שלמה לא זכה להכיר את בתו שלומציון שכה חיכה ללידתה.

שלמה היה איש תורה, ובה בשעה לא הניח ידו גם מתחומי הרוח האחרים. מילדותו התעניין במדעים השונים, וקרא והכיר ספרי מדע רבים. הוא התעמק בפילוסופיה של אנדרה נהר, התפעל משירתו של אורי צבי גרינברג או מהברקה של עגנון, וציטט מכתביהם של הרב קוק והרב הירש. בכל תחום התעניין, מתחומי הרוח הצרופים דרך מדעי הטבע והמתמטיקה, ועד לפוליטיקה ולבעיות אקטואליות אחרות, והכל - תוך הפגנת ידע והבנה עמוקה בדברים.

שלמה היה כאבן שואבת. תמיד במרכז, תמיד מדבר - ותענוג לשמוע. בכל נושא שעולה הוא מנתח בחדות ומשתמש בידע הרב שלו מתחומים שונים ומגוונים. בכל מקום ששלמה עמד ודיבר, אנשים אהבו לבוא ולהיות מסביב. אם ראית חבורה של אנשים מקובצת ודנה בלהט בנושא זה או אחר, חזקה ששלמה שם, והוא מנהל את העניינים ובוחר בנושאים לדיון או לשיחה... בהמתנה ליציאה למילואים ושלמה מרצה על כלכלה, על בעייתיה של ישראל, וכולם מקשיבים. ולפני מטווח - ניתוח של המצב הפוליטי.

כבר בגיל צעיר נמשך שלמה למוסיקה בכלל ולפסנתר בפרט. בכל שלב בחייו לא ויתר על הנגינה ועל ההאזנה למוסיקה קלאסית, והמוסיקה מילאה חלק נכבד מחויותיו. פעמים רבות בימים שלמד בישיבת שעלבים ישב שלמה בבית המדרש ולמד עד קרוב לחצות הלילה, ואז היה יורד לחדר המוסיקה של קיבוץ שעלבים לנגן בפסנתר במשך כחצי שעה. גם כשהיה חוזר מאובק מן הצבא, התרמיל עדיין על

כתפו - הוא היה מתיישב ליד הפסנתר בחיפזון ובשובבות ומתחיל להכות בקלידים. בעוצמה ובעדינות, במרץ רב וגם בדקות, כאילו לא נפרד מן הפסנתר מעולם.

* * *

שלמה חשש מן המלחמה. יש בחורים הרואים במלחמה אתגר, מין כיף כזה, הרפתקה... אצל שלמה לא כך היו פני הדברים. החיים שלו היו מלאים ויפים. במכתב לידיד הוא ציטט את הרב הירש על הפסוק "כמה ימי שני חיך" (בראשית מז, ח) - כמה ימים חיית חיים אמיתיים, חיים של תרומה לעצמך ולכלל. אצל שלמה היה כמעט כל יום כזה - יום של תרומה לעצמו ולכלל, ואת החיים האלה לא רצה להפסיד. עם זה, הוא הלך, לא התחמק, וגם בצבא וגם במלחמה הוא עשה את המוטל עליו על הצד היותר טוב, עד שנפל.

ימי שני שלמה היו רבים וטובים. בחייו הקצרים הוא הספיק ללמוד, ללמד, לשמור, ולעשות; לתרום לעצמו ולכלל; להוליד ילדים שממשיכים לחיות; ללמד תלמידים; שממשיכים להתקדם; ללמוד עם חברותות שרעיונותיו טבועים עמוק בתודעותיהם; להדריך חניכים ולטבוע גם בהם את דרכיו ואת רעיונותיו; ולמעשה להשפיע בצורה ניכרת כמעט על כל אדם שאיתו בא במגע. במובן זה שלמה ממשיך לחיות. תנצב"ה.

מערכת המעיין, הנהלת מכון שלמה אומן

וראשי ומנהלי ישיבת שעלבים

מתאבלים מרה

על פטירתו של ידידנו

הרב פרופ' שמעון בולג זצ"ל

תלמיד חכם מופלג ורב פעלים

איש של 'תורה ודרך ארץ' באופן מושלם

מחבר הספר החשוב 'ברכות בחשבון'

ותיק חברי מערכת 'המעין'

ניחומים לביתו ולכל קרוביו ומוקיריו

תנצב"ה

המעין

